

KONFLIKTI NA PODEŽELJU

Delavnica na regijskem srečanju 6 SPP – Primorska, Notranjska
Hrpelje, 20.11.2025

Uvodna predstavitev konfliktov iz ankete za pripravo tem SPP – kateri, kje, kdo je udeležen?

Uvod moderator Aleš Zidar in raziskovalec dr. Andrej Udovč

Različni interesi, različne prioritete potreb, pomanjkanje sredstev, ukinjanje storitev na podeželskih območjih

Različni deležniki: občine, okoljske organizacije, lokalna skupnost, kmetje/lastniki zemljišč, posamezniki, društva, mladi (mešane kmetije).

Različni konflikti:

1. Prostorski konflikti – zmanjševanje kmetijskih zemljišč, zaraščanje, izguba kulturne krajine, prometna obremenitev, pritisk na lokalno okolje:
 - Medobčinski konflikti – urbanizacija in prostorski pritiski;
 - Dostop do ustreznih rekreacijskih površin (gradnja rekreacijskih površin, kolesarskih stez) v povezavi z možnostjo njihove širitve in uporabe) med kmeti/lastniki zemljišč in rekreativci, gibanje (hoja in vožnja po travnikih, njivah in gozdovih);
 - Širjenje industrijske cone na kmetijska zemljišča (konflikt občina, gospodarstvo, kmetje);
 - Širjenje naselij ali turističnih dejavnosti na kmetijska zemljišča;
 - Spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč v zazidljive parcele;
 - Protipoplavna zaščita: različni pogledi deležnikov in interesnih skupin na reševanje poplavne varnosti (stroka, država)
2. Okoljski konflikti:
 - zaradi sečnje gozdov ali onesnaževanja;
 - Dostop do naravnih virov;
 - Konflikt zaradi intenzivne kmetijske prakse: onesnaževanje zraka (škropljenje), hrup, smraden gnoj, promet s kmetijsko mehanizacijo. Opažena tudi nasprotja glede varstva okolja in prostora (npr. omejevanje uporabe pesticidov), izvajanja običajnih kmetijskih praks (paša);
 - Konflikt je med naravovarstveniki, investitorji in kmeti (postavitev vetrnih elektrarn...);
 - Problem divjadi – kmetje, lovci, ohranjanje populacij velikih zveri (medved, volk, šakal), druge divjadi (jelenjad, divji prašiči) in različnih rastlinskih habitatov.
3. Socialni konflikti: med novimi priseljenci, ki imajo drugačna pričakovanja glede bivanja na podeželju, in obstoječimi prebivalci; udeleženi: posamezniki, krajevne skupnosti,
 - Konflikti zaradi priseljevanja in naseljevanja;
 - Medgeneracijski konflikti (podeželje - starejši/mladi - odseljevanje mladih s kmetij), omejene zaposlitvene možnosti za mlade, opuščanje podeželja in dnevne delovne migracije, pomanjkanje oskrbe za starejše;
 - Stanovanjska problematika – mlade družine; prazne hiše;
 - Konflikti zaradi infrastrukture, socialne izključenosti in dostopa do kakovostnih storitev na podeželju;
 - Kulturni konflikti in spremembe identitete,
4. Turistični konflikti – trikotnik med lokalnim prebivalstvom, ponudniki in obiskovalci (turisti), izvajanje turistične dejavnosti, ki v določenem kratkem obdobju močno obremenjuje prostor in vpliva na vse ostale dejavnosti. Masovni turizem.